کد سند: QMS-PM-ED-027-00

کیست تخمدان

گروه هدف : زنان سنین باروری

تهیه کننده : گروه اموزش به بیمار

بیمارستان امام جعفر صادق (ع) الیگودرز

بهار ۱۴۰۵

شماره تماس : ۴-۰۶۶۴۳۳۲۳۰۹۲

داخلی :۱۰۳۵

های متعدد به جراحی نیاز ندارند ولی بیمار باید با دقت تحت نظر باشد و ممکن است سالها به درمان طبی نیاز داشته باشد که برحسب شرایط سنی، وضعیت کیست ها و شرایط زناشویی و وزن بیمار، درمان ها متفاوت خواهد بود.

کیست تخمدان معمولا چه علائمی ایجاد می کند

- علائم حاد کیست تخمدان شامل: احساس درد ناگهانی شکم، تهوع، استفراغ، تغییرات نبض، احساس ضعف که ممکن است به علت خونریزی داخلی باشد.
- بعضی وقتها با خونریزی مختصر پریتون علائم شدت پیدا نمی کند و با استراحت در بیمارستان علائم بهبود پیدا کرده و احتیاج به عمل ندارد.

آیا این کیست ها قابل پیشگیری هستند

- پیشگیری بدون استفاده از دارو برای کیست تخمدان وجود ندارد.
- تجربه نشان داده که افرادی که از قرص های ضدبارداری استفاده می کنند، کمتر دچار کیست تخمدان می شوند و در حاملگی و شیردهی نیز به علت مهار فعالیت تخمدان کیست های تخمدان کمتر مشاهده می شود.

و اگر هم وجود داشته باشد در دوره بارداری و شیردهی خودبخود پس رفت می کند.

- معمولا خانم هایی که دیر ازدواج می کنند و دیر حامله می شوند، بیشتر در معرض این کیست ها قرار می گیرند، ولی کاملا نمی توانیم بگوییم که برای جلوگیری از کیست تخمدان قرص ضدبارداری بخورند چون همه خانم ها کیست تخمدان پیدا نمی کنند.
- بنابراین توصیه می کنیم با مراجعه مرتب سالانه به پزشک متخصص زنان، مشاوره و معاینه شوند و هرگاه دردهای مبهم لگنی، لکه بینی و با بی نظمی در عادت ماهانه پیدا کردند باید با متخصص زنان مشورت کنند و به موقع سونوگرافی انجام دهند تا در صورت وجود کیست، نوع آن مشخص شود و درمان به روش صحیح صورت گیرد.
- چون اکثر کیست ها در صورت تشخیص بموقع با درمان دارویی رفع خواهند شد.

منبع:

برونر و سودارث 2018

چه عواملی باعث بروز کیست تخمدان می شود؟

- علل متفاوتی می تواند باعث بروز این کیست ها شود که اکثرا علت آن عدم تخمک گذاری است، چون فولیکولی که قرار است تخمک را ایجاد کند معمولا در روز چهاردهم بعد از شروع عادت ماهیانه، پارگی طبیعی پیدا کرده و تخمک را آزاد می کند، این اتفاق در این فرد رخ نمی دهد و با تجمع آب در داخل خود، تبدیل به کیست می شود.
- گاهی چند تخمک چند کیست تولید می کنند و این عمل تکرار شده، تعداد زیادی کیست کوچک در تخمدان ها ایجاد می شود که آنها را به نام تخمدان های «پلی کیستیک» می شناسیم.

کیست تخمدان چند نوع است؟ آیا همه کیست ها خطرناکند

اکثر کیستهای شایع تخمدان که بیشتر دیده می شود، اکثرا کیست های ساده و همان کیست هایی است که شرح داده شد. ولی در مواردی این کیستها می تواند بدخیم و خطرناک باشد که برای تشریح آنها به بحث های پیچیده نیاز است. گاهی هم از محل فولیکول در مرحله دوم سیکل ماهیانه که دوره «لوتئینی» نامیده می شود کیست های لوتیئنی ساخته می شود که انها نیز به نام کیست «فونکسیونل» شناخته شده و خطرناک نیستند. این کیست ها یا خود بخود یا بوسیله درمان های ساده رفع می شوند.

معمولا بیمارانی که کیست تخمدان دارند با دارو درمان می شوند

کیست هایی که جدار نازک و صاف دارند، ساده هستند و در داخل آن مایع صاف بدون هیچگونه نسج اضافی ملاحظه می شود این ها کیست های «فونکسیونل» هستند ، اکثر خودبخود رفع می شوند، پس به درمان خاصی نیاز ندارد. ولی گاهی همین کیست ها، کمی بزرگتر شده و می توانند علائمی مثل درد در زیر دل و اختلال در دوره ماهیانه بیمار ایجادکنند. گاهی هم لکه بینی در این بیماران دیده می شود که با استفاده از قرص های ضدبارداری به راحتی درمان می شوند و با یک سونوگرافی ساده هم تشخیص داده می شوند.

در ضمن تخمدان های با کیست های متعدد (پلی کیستیک) نستبا خوش خیم هستند ولی درمان آنها در بیماران مختلف برحسب شرایط بیمار نظیر وزن و اینکه ازدواج کرده یا نه و یا بچه می خواهد یا نمی خواهد کاملا متفاوت است و به بررسی ها و آزمایش های دقیق تر و مراجعه های متعدد به پزشک نیاز دارد.

چه کیست هایی به جراحی نیاز دارند

در بیماری که کیست تخمدان دارد، اگر علائم غیرعادی رخ دهد، ممکن است کار به جراحی بکشد، مثلا کیست پاره شود یا دردهای شکمی و لگنی حاد و علائم خونریزی داخل شکمی پیدا شود.

در بعضی موارد هم ممکن است کیست دچار پیچ خوردگی شود و این پیچ خوردگی ادامه یافته منجر به تحریک پریتون و کیست دچار کم خونی شود. در این صورت نیز اگر علائم با جابجایی و استراحت تغییر نکند و درد و استفراغ ادامه یابد ، باید جراحی شود.

در حالتی که کیست خیلی بزرگ شود یا آنکه پس از چند دوره درمان طبی به درمان جواب ندهد (باید جراحی شود معمولا تخمدان های با کیست